

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 372

Przedsiębiorca w społecznej gospodarce rynkowej

Redaktorzy naukowi
Tadeusz Kocowski
Jan Gola

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redakcja wydawnicza: Elżbieta Kożuchowska, Barbara Majewska

Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz

Korekta: Barbara Cibis

Łamanie: Barbara Szłapka

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania

znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie

wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław 2014

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-470-7

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:

EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.

ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Przedmowa Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.....	9
Przedmowa Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego	11
Słowo wstępne	15
Sebastian Bobowski: Uwarunkowania prawne społecznej odpowiedzialności biznesu w Indiach w kontekście wyzwań XXI wieku	17
Andrzej Borkowski: Specjalna strefa ekonomiczna jako instrument realizacji regionalnej pomocy publicznej w gospodarce rynkowej.....	30
Ewa Chmielarzyk: Działalność gospodarcza o charakterze zależnym (wtórnym) prowadzona w ramach przedmiotu działalności spółki zagranicznej	48
Agnieszka Chrisidu-Budnik, Jerzy Korczak: <i>Crowdsourcing</i> – aktywizacja społeczności lokalnej do wspólnego działania.....	60
Waldemar Dotkuś: Rachunkowość jako dyscyplina naukowa oraz jej służebna rola, jaką pełni w życiu gospodarczym.....	73
Bogusława Drelich-Skulska: Zmiana uwarunkowań prawnych działalności przedsiębiorców w Polsce w procesie akcesji do Unii Europejskiej na przykładzie ułatwień w unijnym systemie celnym	82
Józef Frąckowiak: Rola nowelizacji prawa w społecznej gospodarce rynkowej na przykładzie prawa spółek	92
Jan Gola: Obowiązek użyteczności publicznej a działalność przedsiębiorcy sektora lotniczego w społecznej gospodarce rynkowej	101
Maciej Guziński: Zamówienia publiczne jako instrument gospodarki rynkowej	113
Beata Hałakuć, Artur Łysoń: Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej a status przedsiębiorcy i komercyjne udzielanie świadczeń zdrowotnych	126
Krzysztof Horubski: Nieuczciwość praktyki rynkowej w świetle ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym	135
Krzysztof Jajuga: Rynek finansowy – standardy etyczne i regulacje prawne	150
Karol Kiczka: Europeizacja społecznej gospodarki rynkowej w Polsce	160
Leon Kieres: Społeczna gospodarka rynkowa w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	180
Tadeusz Kocowski: Gmina jako przedsiębiorca w społecznej gospodarce rynkowej	193
Emilia Kuczma: Ochrona danych osobowych przez przedsiębiorcę	210
Paweł Kuczma: Konstytucyjne ujęcie wolności działalności gospodarczej ...	225
Zbigniew Luty: Profesjonalne relacje prawa i rachunkowości	238

Karolina Łagowska: Regulowana działalność gospodarcza a poszerzanie sfery wolności działalności gospodarczej.....	247
Andrzej Matysiak: Atrofia czy ewolucja społecznej gospodarki rynkowej...	257
Piotr Ochman: Karnoprawna ochrona reglamentacji działalności na rynku finansowym na przykładzie sektora bankowego.....	270
Katarzyna Poroś: Reprezentowanie przedsiębiorcy w sposób łączny – prokura łączna a reprezentacja łączna mieszana (wybrane zagadnienia)	285
Monika Przybylska: Administracyjnoprawna ochrona przedsiębiorcy w zakresie wykonywania praw własności przemysłowej.....	301
Michał Raduła: Gminny podmiot leczniczy w formie spółki kapitałowej a gospodarka komunalna	314
Piotr Soroka: Koncesja na prowadzenie kasyna gry jako ograniczenie wolności gospodarczej.....	327
Ewa Stańczyk-Hugiet: Koewolucja i kooperacja. Podążając za kontekstem .	342
Michał Stępień: Nowe rozporządzenie Bruksela I z punktu widzenia przedsiębiorców.....	356
Zdzisław Szalbierz, Joanna Kott: Regulacje instytucjonalne w sektorach infrastrukturalnych.....	367
Tomasz M. Szczurowski: Informacje poufne spółki w ramach inwestorskiego badania due diligence	376
Andrzej Śmieja: Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez ruch przedsiębiorstwa (art. 435 k.c.)	390
Magdalena Wilejczyk: Zakaz nadużywania praw podmiotowych w społecznej gospodarce rynkowej na przykładzie prawa rzeczowego.....	403
Bartosz Ziemblicki: Zagrożenia umowy pośrednictwa w obrocie nieruchomościami z punktu widzenia pośrednika – wybrane zagadnienia	414

Summaries

Sebastian Bobowski: Legal determinants of corporate social responsibility in India in the context of challenges of the XXI century.....	29
Andrzej Borkowski: Special economic zone as an instrument of regional aid implementation in market economy	47
Ewa Chmielarczyk: Secondary (ancillary) business activity conducted as part of a foreign company's business.....	59
Agnieszka Chrisidu-Budnik, Jerzy Korczak: Crowdsourcing – activation of local community to joint action.....	72
Waldemar Dotkuś: Accounting as a scientific discipline and its ancillary role within the economic life	81
Bogusława Drelich-Skulska: Changes in the legal environment of business in Poland following the EU accession – a case study of new customs and trade facilitations resulting from the Community Customs Code	91

Józef Frąckowiak: The role of law amendment in social market economy on the example of company law	100
Jan Gola: Public Service Obligations vs. an activity of an entrepreneur of aviation sector in social market economy.....	112
Maciej Guziński: Public procurement as an instrument of market economy .	125
Beata Halakuć, Artur Łysoń: Independent public health care facilities vs. entrepreneurial status and commercial provision of health care services...	133
Krzysztof Horubski: Unfair market practices in the light of act on prevention of unfair market practices	149
Krzysztof Jajuga: Financial market – ethical standards and legal regulations	159
Karol Kiczka: Europeanization of social market economy in Poland	179
Leon Kieres: Social market economy in the judicial decision of the Constitutional Tribunal.....	192
Tadeusz Kocowski: Municipality as an entrepreneur in social market economy	209
Emilia Kuczma: Protection of personal data by an entrepreneur.....	224
Paweł Kuczma: Constitutional perspective of freedom of business activity...	237
Zbigniew Luty: Professional relationships of law and accounting	246
Karolina Łagowska: Regulated economic activity vs. an expansion of the sphere of economic activity freedom.....	256
Andrzej Matysiak: Atrophy or evolution of social market economy?	269
Piotr Ochman: Penal and legal protection of activity rationing on the financial market on the example of banking sector	284
Katarzyna Poroś: Representation of an entrepreneur in a joint way – joint commercial proxy vs. mixed joint representation (chosen aspects)	300
Monika Przybylska: Administrative and legal protection of entrepreneur in the scope of industrial property rights exercising.....	313
Michał Raduła: District medical subject in a form of limited liability company vs. municipal economy	326
Piotr Soroka: Casino concession as a restriction of economic freedom	341
Ewa Stańczyk-Hugiet: Coevolution and cooperation. Following the context.	355
Michał Stępień: New Brussels I Regulation from entrepreneurs' perspective	366
Zdzisław Szalbierz, Joanna Kott: Institutional regulations in infrastructure sectors	375
Tomasz M. Szczurowski: Confidential information of a company during due diligence examination conducted by a potential investor.....	389
Andrzej Śmieja: Liability for damages resulting from company movement, under art. 435 of Polish Civil Code	402
Magdalena Wilejczyk: Prohibition of the abuse of subject rights in the social market economy on the example of the property law.....	412
Bartosz Ziemblicki: Threats of a real estate brokerage agreement from the point of view of a real estate broker – selected issues.....	424

Monika Przybylska

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

ADMINISTRACYJNOPRAWNA OCHRONA PRZEDSIĘBIORCY W ZAKRESIE WYKONYWANIA PRAW WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

Streszczenie: Głównym przedmiotem opracowania naukowego jest problematyka zbieżności dwóch gałęzi prawa (prawa patentowego i prawa antymonopolowego) w kwestię wykonywania przez podmioty uprawnione praw własności przemysłowej. Podstawowym celem pracy była odpowiedź na pytanie, czy normy prawa administracyjnego chronią w stopniu wystarczającym podmioty, które nabyły – zgodnie z określoną procedurą – prawa własności przemysłowej. Postawione pytanie ma swoje uzasadnienie przede wszystkim w tym, że podmioty, które nabyły prawa własności przemysłowej, ograniczone są w ich wykonywaniu ze względu na przyznane prawem unijnym i prawem krajowym kompetencje Prezesowi UP oraz organom antymonopolowym (KE i Prezesowi UOKiK) do interwencji w zakres wykonywania praw własności przemysłowej.

Słowa kluczowe: prawo własności przemysłowej, prawo antymonopolowe, licencja przymusowa, nadużywanie pozycji dominującej.

DOI: 10.15611/pn.2014.372.23

1. Uwagi ogólne

Prawa własności przemysłowej, a zwłaszcza kwestia istnienia tych praw i ich ochrony, tradycyjnie utożsamiane jest z prawem prywatnym. Prawo własności przemysłowej – w rozumieniu zespołu norm prawnych odnoszących się do wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych i usługowych, geograficznych oznaczeń pochodzenia i nazw pochodzenia, topografii układów scalonych, odmian roślin, jak również tajemnic produkcyjno-handlowych (*know-how*¹) – wraz z prawem autorskim i prawami pokrewnymi, a także z prawem do baz danych zaliczane jest do prawa własności intelektualnej². Innymi słowy, prawo własności intelektualnej to zespół norm dotyczących wszystkich przedmiotów własności prze-

---

¹ Zob. ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, tekst jednolity Dz.U. z 2003 r., nr 119, poz. 1117 z późn. zm.

² Zob. ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tekst jednolity Dz.U. z 2006 r., nr 90, poz. 631 z późn. zm.

mysłowej, utworów prawnoautorskich i baz danych, które charakteryzują się głównie tym, że są wytworami twórczej działalności ludzkiego intelektu³.

Niemniej w zakresie wykonywania⁴ praw własności intelektualnej, w tym praw własności przemysłowej, znaczenie mają nie tylko wskazane normy o charakterze prywatnoprawnym (zarówno materialnoprawne, jak i procesowe), ale również normy o charakterze publicznoprawnym (również te o charakterze materialnoprawnym i procesowym). Przyjmuje się nawet, że normy administracyjnoprawne, obok norm cywilnoprawnych, stanowią podstawowy trzon prawa własności intelektualnej⁵. Innymi słowy, z całości prawa własności przemysłowej, normy prawa publicznego stanowią bezwzględnie konieczną część tego prawa i wspólnie z normami prawa prywatnego stanowią kompleksową regulację⁶. Dzieje się tak, ponieważ prawa własności przemysłowej, ich powstanie i zniweczenie (inaczej niż w przypadku praw autorskich) są związane w sposób konieczny z aktami organu państwa. Prawa własności przemysłowej (z zastrzeżeniem praw do znaków towarowych powszechnie znanych) powstają w wyniku konstytutywnej decyzji organu administracyjnego, jakim jest Prezes Urzędu Patentowego (dalej: Prezes UP). Wydaje on także decyzje o unieważnieniu praw własności przemysłowej, jak również o stwierdzeniu wygaśnięcia niektórych z tych praw. Niemniej jednak (co już zostało zasygnalizowane na początku) normy prawa publicznego mają znaczenie nie tylko – jakby się mogło *prima facie* wydawać – dla powstawania, unieważniania czy wygaszania tych praw własności przemysłowej, ale także dla ich wykonywania. W tym zakresie należy jednak wyraźnie podkreślić, że istnienie (i jednocześnie nabywanie) praw własności przemysłowej jest kwestią prawa krajowego. Natomiast ich wykonywanie to kwestia zarówno prawa unijnego, jak i prawa krajowego, w tym zwłaszcza z punktu widzenia prawa ochrony konkurencji. W związku z tym głównym przedmiotem artykułu będzie kwestia wykonywania szczególnej kategorii praw, jaką są prawa własności przemysłowej z punktu widzenia regulacji prawa publicznego.

---

³ R. Skubisz, *Własność przemysłowa w systemie prawa*, [w:] *System prawa prywatnego*. Tom 14a. *Prawo własności przemysłowej*, red. R. Skubisz, C.H. Beck, Warszawa 2012, s. 53–54.

⁴ Dla obowiązywania całości prawa własności intelektualnej, w tym praw własności przemysłowej, równie ważną kwestią – jak wykonywanie tych praw – są zasady nabywania praw własności intelektualnej. Warto zatem wskazać, że prawa własności intelektualnej można nabyć w dwóch formach. Po pierwsze, automatycznie, to znaczy z mocy prawa. Ochrona praw przysługujących *ex lege* w ten sposób istnieje bez spełnienia jakichkolwiek wymogów formalnoprawnych. Do grupy tych praw zaliczane są głównie prawa autorskie do utworu oraz prawa pokrewne. Po drugie, na mocy decyzji organu patentowego, a więc decyzji Prezesa UP. Ta grupa praw kwalifikowana jest jako prawa wyłączne powstające w trybie procedury rejestracyjnej. Do tych praw zaliczane są głównie: patent na wynalazek, prawo ochronne na wzór użytkowy, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, prawo ochronne na znak towarowy, prawo z rejestracji oznaczenia geograficznego oraz prawo z rejestracji topografii scalonej. Powyższe uwagi prowadzą do niebudzącego wątpliwości wniosku, że prawa własności przemysłowej – będące głównym przedmiotem rozważań niniejszego artykułu – powstają z mocy decyzji Prezesa UP.

⁵ R. Skubisz, wyd. cyt., s. 68.

⁶ Tamże, s. 86.

Prowadzi to do wniosku, że przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w różnych strategicznych dla gospodarki sektorach i kreujący prawa własności intelektualnej poddani są kompetencjom decyzyjnym co najmniej dwóch grup organów. Po pierwsze, organu patentowego; w tym zakresie podkreślić trzeba zwłaszcza kompetencję Prezesa UP do wydawania decyzji o przyznaniu licencji przymusowej. Po drugie, organów ochrony konkurencji, zarówno Komisji Europejskiej (dalej: KE), jak i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK). Organy te mają prawo oceniać wykonywanie praw własności przemysłowej (i innych praw intelektualnych) z punktu widzenia prawa antymonopolowego.

2. Interwencja Prezesa UP w zakresie wykonywania praw własności przemysłowej

Jak wynika z uwag ogólnych, organem właściwym w sprawach własności przemysłowej jest Prezes UP. Głównie dlatego, że zgodnie z ogólną zasadą nabywania praw własności przemysłowej, prawa te można nabyć z mocy decyzji organu patentowego. Jednocześnie Prezes UP ma wpływ na wykonywanie tych praw. Podstawowym instrumentem, za pomocą którego Prezes UP wpływa na wykonywanie praw własności przemysłowej, jest licencja przymusowa.

Kompetencja Prezesa UP do wydania decyzji nakładającej obowiązek udzielenia licencji na prawo własności przemysłowej stanowi przejaw publicznoprawnego ograniczenia jednej z podstawowych zasad obrotu gospodarczego, jakim jest zawieranie umów⁷. Wynika to z tego, że na mocy wspomnianej decyzji Prezesa UP podmiot, który nabył prawo własności przemysłowej, musi zawrzeć z innym podmiotem umowę licencyjną.

Podstawową normą kompetencyjną do nakładania licencji przymusowej przez organ patentowy jest art. 82 ustawy – Prawo własności przemysłowej, który wskazuje trzy grupy przesłanek. Po zaistnieniu Prezes UP może wydać decyzję o licencji przymusowej. Podkreślić jednak trzeba, że przesłanki te wyliczone są taksatywnie, a każda z wymienionych okoliczności stanowi samodzielną i wystarczającą przesłankę do udzielenia upoważnienia licencyjnego przez Prezesa UP. Innymi słowy, przesłanki są od siebie niezależne w tym znaczeniu, że każda z nich samodzielnie uzasadnia wydanie decyzji o udzieleniu licencji przymusowej⁸. Oprócz tego wymieniony artykuł jest dowodem na to, że instytucja licencji przymusowej przewidziana

---

⁷ W tym zakresie chodzi o ograniczenie nie tylko ogólnej zasady swobody umów, mającej swoje źródło w treści art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r., poz. 121), ale również o ograniczenie swobody zawierania umów licencyjnych w oparciu o art. 76 ustawy – Prawo własności przemysłowej.

⁸ P. Kostański, *Prawo własności przemysłowej*, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 466.

jest przede wszystkim w stosunku do patentów na wynalazki⁹. Niemniej jednak inne przepisy ustawy – Prawo własności przemysłowej wskazują, że decyzja w zakresie licencji przymusowej może być stosowana przez Prezesa UP również w odniesieniu do praw ochronnych na wzory użytkowe¹⁰, praw z rejestracji wzorów przemysłowych¹¹ oraz praw z rejestracji topografii układów scalonych¹². Poniżej zatem zostaną wskazane i omówione przesłanki uzasadniające podjęcie przez Prezesa UP decyzji o nałożeniu licencji przymusowej.

Po pierwsze, Prezes UP wydaje decyzję o nałożeniu licencji przymusowej, jeżeli jest to konieczne, w celu zapobieżenia lub usunięcia stanu zagrożenia bezpieczeństwa państwa, w szczególności w dziedzinie obronności, porządku publicznego, ochrony życia lub zdrowia ludzkiego oraz ochrony środowiska naturalnego.

Po drugie, Prezes UP wydaje decyzję o nałożeniu licencji przymusowej, jeżeli zostanie stwierdzone, że patent (lub prawa ochronne na wzory użytkowe, prawa z rejestracji wzorów przemysłowych oraz prawa z topografii układów scalonych) jest nadużywany w rozumieniu art. 68 ustawy – Prawo własności przemysłowej. Zgodnie z treścią wymienionego przepisu „uprawniony z patentu lub z licencji nie może nadużywać swego prawa, w szczególności przez uniemożliwienie korzystania z wynalazku przez osobę trzecią, jeżeli jest ono konieczne do zaspokojenia potrzeb rynku krajowego, a zwłaszcza gdy wymaga tego interes publiczny, a wyrób jest dostępny społeczeństwu w niedostatecznej ilości lub jakości albo po nadmiernie wysokich cenach”

Ustawa – Prawo własności przemysłowej wskazuje przykładowe zachowania kwalifikowane jako nadużycie patentu (lub prawa ochronne na wzory użytkowe, prawa z rejestracji wzorów przemysłowych oraz prawa z topografii układów scalonych), dlatego warto wskazać, że w ogólnym znaczeniu chodzi o oddziaływanie zarówno na dobro ogólne (w szczególności na poziom zaspokajania potrzeb ludzkich i postęp techniczny, jak i na sytuację prawną i ekonomiczną poszczególnych podmiotów¹³.

Szczególne okoliczności wykonywania patentu (lub praw ochronnych na wzory użytkowe, prawa z rejestracji wzorów przemysłowych oraz prawa z topografii układów scalonych), stanowiące o uznaniu go za nadużycie tego prawa zgodnie z literalnym brzmieniem art. 68 ustawy – Prawo własności przemysłowej, polegają na tym, że: 1) niezaspokojone są potrzeby rynku krajowego, w tym zwłaszcza potrze-

---

⁹ Zgodnie z art. 82 ustawy – Prawo własności przemysłowej „Urząd Patentowy może udzielić zezwolenia na korzystanie z opatentowanego wynalazku innej osoby [...]”.

¹⁰ Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy – Prawo własności przemysłowej „Do wzorów użytkowych i praw ochronnych na wzory użytkowe stosuje się odpowiednio [...] przepisy art. 76–90 [...]”.

¹¹ Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy – Prawo własności przemysłowej „Do wzorów przemysłowych i praw z rejestracji wzorów przemysłowych stosuje się odpowiednio [...] przepisy art. 81–88 [...]”.

¹² Zgodnie z art. 221 ust. 1 ustawy – Prawo własności przemysłowej „Do prawa z rejestracji topografii stosuje się odpowiednio [...] przepisy art. 81–90 [...]”.

¹³ R. Skubisz, wyd. cyt. s. 708.

by, których zaspokojenia wymaga interes publiczny, a służący zaspokojeniu tych potrzeb wyrób według wynalazku dostępny jest dla społeczeństwa w niedostatecznej ilości, w niedostatecznej jakości albo po nadmiernie wygórowanych cenach, 2) dla zaspokojenia wymienionych potrzeb niezbędne jest korzystanie z wynalazku (wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego lub układu topografii scalonych) przez osobę trzecią¹⁴.

Kluczowe znaczenie dla postawienia zarzutu nadużycia patentu (lub praw ochronnych na wzory użytkowe, prawa z rejestracji wzorów przemysłowych oraz prawa z topografii układów scalonych) w rozumieniu art. 68 ustawy – Prawo własności przemysłowej ma okoliczność faktyczna polegająca na tym, iż niezaspokojone są takie potrzeby rynku krajowego, których zaspokojenie wymaga korzystania z wynalazku, w tym w szczególności takie, których zaspokojeniu służy wyrób według wynalazku. Okolicznością czyniącą zachowanie uprawnionego nadużyciem patentu nie jest jednak niezaspokojone zapotrzebowanie rynku krajowego na wyrób według wynalazku, lecz niezaspokojenie określonego rodzaju potrzeb. Różnica między tymi dwiema sytuacjami, z punktu widzenia kwalifikacji zachowania uprawnionego, jest zasadnicza, gdyż u podłoża uznania z art. 68 ust. 1 Prawa własności przemysłowej za nadużycie patentu leży bowiem pogląd, iż sprzeczny z przeznaczeniem tego prawa jest stan, w którym zachowanie uprawnionego uniemożliwia zaspokojenie określonych potrzeb. Tymczasem w wielu przypadkach konkretny rodzaj potrzeb może być zaspokajany za pomocą różnych dóbr, w tym substytutów. Jeśli zatem istnienie substytutów pozwala na zaspokojenie potrzeb, nie ma podstaw do tego, by uniemożliwianie przez uprawnionego z patentu osobom trzecim korzystania z wynalazku uznać za nadużycie patentu, nawet jeśli nie jest zaspokojone zapotrzebowanie na wyroby z wynalazku¹⁵.

Jednocześnie należy podkreślić rangę niezaspokojonych potrzeb, chodzi bowiem o niezaspokojenie potrzeb ważnych z punktu widzenia interesu publicznego. Interes publiczny stanowi odzwierciedlenie dobra ogólnego, wspólnego, a obejmuje wszelkie sprawy dotyczące ogółu, wszystko, co jest korzystne dla społeczeństwa, to, co odpowiada jego wartościom kulturowym, społecznym i ekonomicznym. Na gruncie takiego pojmowania interesu publicznego szeroki, otwarty, a zarazem dynamiczny jest katalog potrzeb, jakie mogą być zaliczone do kategorii tych, których zaspokojenia wymaga interes publiczny. Mogą to być potrzeby ogółu, ale także tego rodzaju potrzeby grup lub jednostek, których zaspokojenie leży w interesie publicznym¹⁶. Niezbędnym uzupełnieniem powyższych uwag jest wskazanie, że art. 68 ust. 2 ustawy – Prawo własności przemysłowej wskazuje *expressis verbis*, że nie uważa się za nadużycie uniemożliwianie korzystania z wynalazku przez osoby trzecie w okresie 3 lat od dnia udzielenia patentu.

¹⁴ Tamże, s. 717.

¹⁵ Tamże.

¹⁶ Tamże, s. 721.

Po trzecie, Prezes UP wydaje decyzję o nałożeniu licencji przymusowej, jeżeli zostanie stwierdzone, że uprawniony z patentu udzielonego z wcześniejszym pierwszeństwem (patentu wcześniejszego) uniemożliwia, nie godząc się na zawarcie umowy licencyjnej, zaspokojenie potrzeb rynku krajowego przez stosowanie opatentowanego wynalazku (patent zależny), z którego korzystanie wkraczałoby w zakres patentu wcześniejszego; w tym przypadku uprawniony z patentu wcześniejszego może żądać udzielenia mu zezwolenia na korzystanie z wynalazku będącego przedmiotem patentu zależnego (licencja wzajemna).

Podsumowując powyższe rozważania, należy wskazać, że licencje przymusowe stanowią typ licencji niewyłącznych, udzielanych przez Prezesa UP na mocy decyzji administracyjnych w interesie publicznym¹⁷. Przepisy publiczne, z punktu widzenia kryteriów materialnoprawnych, nie stanowią dobrej podstawy ochrony przedsiębiorcy, bowiem normy kompetencyjne będące podstawą wydawania licencji przymusowej przez Prezesa UP przyznają organowi patentowemu prawo do wydawania decyzji w oparciu o kryteria składające się z pojęć nieoznaczonych¹⁸. Z kolei w płaszczyźnie formalnoprawnej również nie można mówić o pełnej i wystarczającej ochronie praw podmiotów w stosunku, do których Prezes UP ma podjąć decyzję o nałożeniu licencji przymusowej. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest to, że organ patentowy prowadzi postępowanie w oparciu o różne przepisy. W literaturze wprost wskazują się, że postępowanie przed Prezesem UP toczy się według przepisów pochodzących z dwóch odrębnych stref, a więc zgodnie z przepisami ustawy – Prawo własności przemysłowej (i wydanej na jej podstawie rozporządzeniami) oraz zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: k.p.a.)¹⁹. Nieobowiązywanie autonomicznej i kompleksowej procedury stosowanej przez Prezesa UP może niekiedy prowadzić do naruszenia przez organ patentowy praw przyznanych podmiotom wykonującym prawa własności przemysłowej, głównie dlatego że w postępowaniu przed Prezesem UP przepisy k.p.a. stosuje się „odpowiednio”²⁰.

¹⁷ Tamże, s. 621.

¹⁸ Szerzej zob. M. Jaśkowska, *Uznanie administracyjne a inne formy władzy dyskrecyjnej administracji publicznej*, [w:] *System prawa administracyjnego. Instytucje prawa administracyjnego*, tom 1, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 255–274. Dodatkowo M. Szpringer stoi na stanowisku, że kwestia narzucania licencji przymusowych jest kontrowersyjna sama w sobie, ponieważ wiedza o rynkach innowacyjnych jest niewystarczająca, co sprawia, że trudno przyjąć jednolite poglądy na temat zasadności narzucania licencji przymusowych. Szerzej zob. M. Szpringer, *Regulacja konkurencji a konkurencja regulacji. Ujęcie instytucjonalne*, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2010, s. 221–222.

¹⁹ Tekst jednolity, Dz.U. z 2013 r., poz. 183.

²⁰ Szerzej na ten temat zob. K. Celińska-Grzegorzczak, *Postępowanie patentowe jako szczególnie postępowanie administracyjne*, LexisNexis, Warszawa 2009, s. 71 oraz 83–90.

3. Interwencja organów antymonopolowych w zakres wykonywania praw własności przemysłowej

Jak wynika z uwag ogólnych, wykonywanie praw własności przemysłowej leży również w kompetencji organów antymonopolowych. Wyraźnie należy podkreślić, że chodzi o kompetencje organów zarówno ze szczebla unijnego, a więc KE, jak i krajowego, to jest Prezesa UOKiK. Na unijne prawo antymonopolowe składają się głównie przepisy art. 101 i 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej²¹, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu²², a także rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw)²³. Z kolei podstawowym źródłem prawa ochrony konkurencji na szczeblu krajowym jest ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów²⁴.

Trzeba jednak wyraźnie podkreślić, że prawo antymonopolowe nie ingeruje w samo istnienie praw własności intelektualnej, w tym przemysłowej, lecz przyznaje organom antymonopolowym środki prawne, za pomocą których organy te mogą ingerować w należyte, to jest prokonkurencyjne i prokonsumenckie, wykonywanie praw własności przemysłowej, w szczególności w porozumienia (umowy), których przedmiotem są prawa własności intelektualnej lub objęte tajemnicą informacje techniczne lub technologiczne, zawierane pomiędzy przedsiębiorcami²⁵.

Odnosząc się już konkretnie do prawa własności przemysłowej w kontekście przepisów prawa antymonopolowego, należy stwierdzić, że w ramach prawa ochrony konkurencji można wyróżnić dwie grupy norm, które ingerują w wykonywanie praw własności przemysłowej przez podmioty uprawnione. Po pierwsze, są to przepisy, które umożliwiają organom antymonopolowym (Prezesowi UOKiK oraz KE) wydanie decyzji jeżeli odmowa kontraktowania (głównie na używanie objętej prawem własności intelektualnej rzeczy i usługi) stanowi nadużycie pozycji dominującej. Katalog zdarzeń kwalifikowanych jako nadużywanie pozycji dominującej jest katalogiem otwartym, dlatego organy antymonopolowe mogą uznać wspomnianą odmowę kontraktowania za przejaw nadużywania pozycji dominującej. Po drugie, są to przepisy, które wskazują, że porozumienie ograniczające konkurencję jest nieważne z mocy prawa.

---

²¹ Wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE 2010, C 83/47. Art. 101 i 102 TfUE wskazują przede wszystkim materialnoprawne zakazy praktyk kwalifikowanych jako praktyki ograniczające konkurencję, a więc: 1) szeroko rozumiane porozumienia ograniczające konkurencję (porozumienia, decyzje oraz praktyki) oraz 2) nadużywanie pozycji dominującej.

²² Dz.Urz. UE z 2003, L 1/1.

²³ Dz.Urz. UE z 2004, L 24/1.

²⁴ Dz.U. nr 50, poz. 331 z późn. zm.

²⁵ A. Wiercińska-Krużewska, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, red. A. Stawicki, E. Stawicki, Wolters Kluwer, Warszawa 2011, s. 51.

Przedstawione powyżej kwestie kompetencji organów antymonopolowych w zakresie wykonywania praw własności przemysłowej dotyczą ogólnego problemu, podnoszonego w literaturze przedmiotu ze stałą częstotliwością, jakim jest styk prawa antymonopolowego i prawa własności intelektualnej. Analiza orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE oraz decyzji KE prowadzi do wniosku, że relacje prawa antymonopolowego do prawa własności przemysłowej są widoczne przede wszystkim w następujących dziedzinach gospodarki: farmacja, telewizja, oprogramowania komputerowe, jak również przemysł samochodowy. Podejście instytucji unijnych do wskazanego zagadnienia ewoluowało²⁶. Świadczy to dodatkowo o tym, że problematyka konwergencji omawianych dziedzin prawa jest tematyką trudną, a jednocześnie bardzo ważną w kontekście wykonywania przez podmioty działalności gospodarczej zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym. Podejście instytucji unijnych do kwestii relacji prawa antymonopolowego wobec prawa własności przemysłowej obrazują przede wszystkim dwa kluczowe rozstrzygnięcia: orzeczenie w sprawie Microsoft oraz orzeczenie w sprawie Zenca. Pomimo jednak różnych tez i argumentów KE i TS UE w zakresie omawianej problematyki nie ma wątpliwości co do zasadności interwencji organów antymonopolowych w wykonywanie praw własności przemysłowej²⁷.

Z kolei na gruncie krajowym normatywną podstawą do rozważań o relacji prawa antymonopolowego do prawa własności intelektualnej jest art. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów „ustawa nie narusza praw przysługujących na podstawie przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, w szczególności przepisów o ochronie wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych, topografii układów scalonych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, praw autorских i praw pokrewnych”. Z kolei z treści art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynika, że „ustawę stosuje się do zawieranych między przedsiębiorcami umów, w szczególności licencji, a także innych niż umowy praktyk wykonywania praw przysługujących na podstawie przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej i przemysłowej”. Zatem przepis art. 2 ust. 2 umożliwia stosowanie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do dwóch zachowań rynkowych: 1) do umów dotyczących praw własności intelektualnej oraz 2) do innych niż umowy praktyk dotyczących tych praw podmiotowych²⁸.

---

²⁶ Analizy rozstrzygnięć instytucji unijnych dokonały między innymi A. Wiercińska-Krużewska, w: *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów*, red. A. Stawicki, E. Stawicki, Wolters Kluwer, Warszawa 2011, s. 51–56 oraz M. Górska, *Przesłanki uznania odmowy dostępu do własności intelektualnej za nadużycie pozycji dominującej*, [w:] *Konkurencja a własność intelektualna*, red. J. Kępiński, K. Klafkowska-Waśniowska, R. Sikorska, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 2 i n.

²⁷ S. Sołtyśniński, *Ograniczenia swobody kontraktowej w umowach licencyjnych wynikające z przepisów unijnego prawa antymonopolowego w świetle rozporządzenia Komisji nr 772/2004*, [w:] *Ochrona konkurencji i konsumentów w Polsce i Unii Europejskiej (studia prawno-ekonomiczne)*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2005, s. 143.

²⁸ R. Skubisz, wyd. cyt., s. 82.

W omawianym kontekście należy podnieść dyskurs doktrynalny dotyczący interpretacji treści art. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a dokładnie różnorodne poglądy przedstawicieli nauki prawa antymonopolowego na temat relacji prawa ochrony konkurencji do prawa własności przemysłowej. Jest kilka koncepcji przedstawiających te relacje, a ich analiza pozwala przyjąć, że istnieją argumenty przemawiające za pierwszeństwem stosowania przepisów prawa ochrony konkurencji oraz za pierwszeństwem stosowania przepisów prawa własności przemysłowej, jak również argumenty przemawiające za przyjęciem koncepcji pośrednich²⁹. Inaczej mówiąc, nie istnieje jednoznaczna interpretacja treści art. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ani w doktrynie, ani w orzecznictwie sądowym. W związku z tym, w świetle regulacji art. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakres interwencji Prezesa UOKiK w prawa własności intelektualnej i przemysłowej nie jest jasny. Wspomniany przepis wskazuje bowiem, że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z jednej strony nie narusza praw wynikających z własności intelektualnej i przemysłowej, z drugiej jednakże wskazuje na możliwość interwencji organu antymonopolowego w zakresie wykonywania tych praw. W związku z tym można wyciągnąć niebudzący wątpliwości wniosek, zgodnie z którym interwencja Prezesa UOKiK w prawa własności przemysłowej jest dopuszczalna. Trudności i wątpliwości pojawiają się natomiast przy określaniu zakresu takiej interwencji. Kwestią o podstawowym znaczeniu dla omówienia podjętego zagadnienia jest zatem udzielenie odpowiedzi na pytanie o zakres interwencji Prezesa UOKiK i wskazanie przypadków (okoliczności), które ją uzasadniają. Uwzględniając poglądy przedstawicieli doktryny, oparte przede wszystkim na orzecznictwie sądowym, warto wskazać, że wykonywanie praw własności przemysłowej stanowi przejaw nadużywania pozycji dominującej, w formie odmowy udzielenia licencji, jeżeli: 1) odmowa udzielenia licencji uniemożliwia wprowadzenie na rynek nowego produktu, na który istnieje potencjalne zapotrzebowanie wśród konsumentów, 2) produkt jest niezbędny do prowadzenia innej działalności na rynku sąsiednim, 3) odmowa udzielenia licencji nie jest obiektywnie uzasadniona oraz 4) nieudzielenie licencji stwarza zagrożenie całkowitego wyeliminowania konkurencji na rynku sąsiednim ze szkodą dla konkurencji.

To że prawa własności przemysłowej nie mogą być wykonywane w całkowitej izolacji od prawa antymonopolowego dodatkowo podkreślają Założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z maja 2012 r. Jedną z propozycji, zawartą w wymienionym dokumencie, jest przyznanie kompetencji Prezesowi UOKiK do nakładania środków zaradczych, wśród których znajduje

²⁹ *Nota bene* interakcja między regułami prawa ochrony konkurencji i praw własności przemysłowej jest jednym z najbardziej szeroko dyskutowanych i jednocześnie kontrowersyjnych zagadnień podnoszonych w ostatnim czasie przez przedstawicieli zagranicznej i rodzimej nauki prawa. Zob. między innymi D. Miąsik, *Stosunek prawa ochrony konkurencji do prawa własności intelektualnej*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012, *passim*; J. Kilick, K. Czapracka, *Intellectual Property & Antitrust: A synthesis of EU and national case laws*, e-Competitions, no. 38582, s. 11 i n.

się (jako jeden z czterech) udzielenie licencji praw wyłącznych konkurentom – podkreśla najnowsza nowelizacja prawa antymonopolowego (ustawa z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Dz.U. poz. 945). Art. 10 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji przydaje Prezesowi UOKiK prawo do zastosowania (w decyzji o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję) środka zaradczego w postaci nakazu udzielenia licencji praw własności intelektualnej na niedyskryminujących warunkach.

Powyższe uwagi prowadzą do kilku podstawowych refleksji. Po pierwsze, art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje na neutralność prawa własności przemysłowej i prawa antymonopolowego, z tym, że jednocześnie – na zasadzie wyjątku od wskazanej reguły neutralności obu gałęzi prawa – prawo antymonopolowe może być stosowane na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Po drugie, krajowe prawo antymonopolowe nie może być stosowane do niektórych samodzielnych zachowań uprawnionego z tytułu prawa własności przemysłowej (jak np. praktyka trolli patentowych), ponieważ ze względu na treść art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes UOKiK nie może podejmować rozstrzygnięć w stosunku do innych zachowań rynkowych niż te, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Po trzecie, unijne prawo antymonopolowe (zarówno art. 101 i 102 TfUE, jak i prawo pochodne) może być stosowane do wszystkich zachowań podmiotów posiadających prawa własności przemysłowej, jeżeli zachowania te są antykonkurencyjne. Świadczy to o tym, że przepisy prawa unijnego nie wprowadzają ograniczeń w odniesieniu do oceny wykonywania praw własności przemysłowej, tak jak robią to przepisy prawa krajowego. Po czwarte, z art. 68 ust. 4 ustawy Prawo własności przemysłowej wynika *explicite*, że regulacje ustawy Prawo własności przemysłowej, odnoszące się do nadużywania patentu, „nie naruszają przepisów o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym”. Wyraźnie należy podkreślić, że wymieniony przepis nie zmienia zakresu zastosowania ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w tym przede wszystkim art. 2 tej ustawy, do praw własności przemysłowej. Odnotować jednakże należy, że norma art. 68 ustawy Prawo własności przemysłowej znajduje zastosowanie jedynie do prawa z patentu, do praw ochronnych na wzory użytkowe oraz do praw z rejestracji topografii układów scalonych³⁰. Nie stosuje się jej natomiast do innych praw własności przemysłowej. Zatem w tym zakresie stosuje się art. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, chyba że dane zachowanie rynkowe objęte jest regulacją prawa unijnego³¹.

Powyższe uwagi prowadzą do wniosku, że regulacje zarówno prawa antymonopolowego, jak i prawa własności przemysłowej mogą prowadzić do wielu niejasności i stanowić przeszkodę dla pełnego wykonywania praw własności przemysłowej przez podmioty, którym prawa te zostało przyznane. Dlatego nie budzi wątpliwości

³⁰ Art. 82, art. 110 oraz art. 221 ustawy – Prawo własności przemysłowej.

³¹ R. Skubisz, wyd. cyt., s. 82–83.

fakt, że w doktrynie rodzimej przeważa stanowisko o konieczności usunięcia art. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W tym zakresie przedstawiciele nauki krajowej nawiązują do rozwiązań innych państw członkowskich, które nie posiadają normatywnej regulacji dotyczącej relacji prawa antymonopolowego do prawa własności przemysłowej. Powszechnie bowiem uważa się, że kwestia ta powinna zostać poddana ocenie (uznaniu) Prezesa UOKiK i SOKiK na tle konkretnych stanów faktycznych. W takim rozwiązaniu widzi się szansę na wypracowanie przyjaznej koegzystencji praw własności intelektualnej i prawa konkurencji, co w gruncie rzeczy prowadziłoby do realizacji wspólnego celu. Dodatkowo, prawem ochrony konkurencji objęte byłyby te samodzielne zachowania uprawnionego z praw własności przemysłowej, które w aktualnym stanie prawnym są wyłączone ze względu na treść przepisu art. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z drugiej jednak strony – jak zauważa T. Skoczny – kwestia konwergencji prawa ochrony konkurencji z prawem własności intelektualnej w dużej mierze determinowana jest innowacyjnością gospodarki, zatem można przypuszczać, że kryteria uzasadniające interwencję organów antymonopolowych w kwestię wykonywania praw własności przemysłowej będą stale się zmieniać³².

4. Uwagi końcowe

Powyższe ustalenia dają prawo do stwierdzenia, że sytuacja podmiotów wykonujących prawa własności przemysłowej nie jest stabilna. Wynika to głównie z tego, że kompetencje do interwencji w sposób wykonywania tych praw mają różne organy. Główny problem polega na tym, że Prezes UP, wykonując swoje zadania w formie wydawania decyzji o przyznaniu licencji przymusowej, działa w oparciu o uznanie administracyjne, a sytuacje, które przyznają organowi patentowemu prawa do wydawania wspomnianej decyzji, uregulowane są w ustawie – Prawo własności przemysłowej, za pomocą pojęć niedookreślonych, zwłaszcza takich, jak: interes publiczny, niedostateczna ilość, niedostateczna jakość, nadmiernie wysokie ceny, porządek publiczny czy też potrzeby rynku krajowego. Ponadto art. 68 ustawy – Prawo własności przemysłowej zawiera otwarty katalog przesłanek świadczących o nadużywaniu patentu przez podmiot uprawniony z patentu. Zatem także inne okoliczności, niż te które wynikają *expressis verbis* z wymienionego przepisu, mogą być podstawą dla Prezesa UP do wydania decyzji o licencji przymusowej z powodu nadużywania patentu przez podmiot z niego uprawniony.

---

³² T. Skoczny, *W sprawie modernizacji stosowania zakazu nadużywania pozycji dominującej*, [w:] *Ochrona konkurencji i konsumentów w Polsce i Unii Europejskiej (studia prawno-ekonomiczne)*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2005, s. 128–129.

Ponadto przyznanie odrębnej grupie organów, jakimi są organy antymonopolowe, kompetencji do oceny zachowań podmiotów posiadających prawa własności przemysłowej pod kątem działań antymonopolowych, sprawia, że podmioty te dodatkowo narażone są na sankcje organów publicznych. Organy te, podejmując decyzję o uznaniu wykonywania praw własności przemysłowej jako praktyki ograniczającej konkurencję, związane są przesłankami zawartymi w prawie unijnym oraz w prawie krajowym, jednak katalog tych przesłanek jest otwarty (to znaczy przykładowy). Oznacza to, że zachowania, które nie są *explicite* kwalifikowane w prawie ochrony konkurencji jako zachowania antymonopolowe mogą być uznane za zachowania sprzeczne z unijnymi i krajowymi regułami konkurencji. Innymi słowy, to, że organy antymonopolowe posiadają kompetencje do podejmowania decyzji w odniesieniu do tak zwanych praktyk nienazwanych (a więc praktyk nieokreślonych wprost w prawie ochrony konkurencji), nie zapewnia stabilności działania podmiotów uprawnionych z tytułu praw własności przemysłowej³³. Całość przedstawionych rozważań prowadzi do wniosku, że otoczenie regulacyjne (prawne), w którym podmioty uprawnione z tytułu praw własności przemysłowej wykonują te prawa, nie jest transparentne. To z kolei pozawala stwierdzić, że normy prawa administracyjnego nie chronią podmiotów wykonujących prawa własności przemysłowej w sposób wystarczający.

Literatura

- Celińska-Grzegorzczak K., *Postępowanie patentowe jako szczególne postępowanie administracyjne*, LexisNexis, Warszawa 2009.
- Górska M., *Przesłanki uznania odmowy dostępu do własności intelektualnej za nadużycie pozycji dominującej*, [w:] *Konkurencja a własność intelektualna*, red. J. Kępiński, K. Klafkowska-Waśniowska, R. Sikorski, C.H. Beck, Warszawa 2010.
- Jaśkowska M., *Uznanie administracyjne a inne formy władzy dyskrecjonalnej administracji publicznej*, [w:] *System prawa administracyjnego. Instytucje prawa administracyjnego*, t. 1, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, C.H. Beck, Warszawa 2010.
- Kilick J., Czapracka K., *Intellectual Property & Antitrust: A synthesis of EU and national case laws, e-Competitions*, no. 38582.
- Kostański P., *Prawo własności przemysłowej*, C.H. Beck, Warszawa 2010.
- Miąsik D., *Stosunek prawa ochrony konkurencji do prawa własności intelektualnej*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012.
- Skoczny T., *W sprawie modernizacji stosowania zakazu nadużywania pozycji dominującej*, [w:] *Ochrona konkurencji i konsumentów w Polsce i Unii Europejskiej (studia prawno-ekonomiczne)*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2005.
- Skubisz R., *Własność przemysłowa w systemie prawa*, [w:] *System prawa prywatnego*. Tom 14a. *Prawo własności przemysłowej*, red. R. Skubisz, C.H. Beck, Warszawa 2012.

---

³³ Szerzej zob. M. Szydło, *Nadużywanie pozycji dominującej w prawie konkurencji*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010, s. 235–240.

- Sołtysiński S., *Ograniczenia swobody kontraktowej w umowach licencyjnych wynikające z przepisów unijnego prawa antymonopolowego w świetle rozporządzenia Komisji nr 772/2004*, [w:] *Ochrona konkurencji i konsumentów w Polsce i Unii Europejskiej (studia prawno-ekonomiczne)*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2005.
- Szpringer M., *Regulacja konkurencji a konkurencja regulacji. Ujęcie instytucjonalne*, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2010.
- Szydło M., *Nadużywanie pozycji dominującej w prawie konkurencji*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
- Wiercińska-Krużewska A., *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, red. A. Stawicki, E. Stawicki, Wolters Kluwer, Warszawa 2011.

Akty prawne

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu Dz.Urz. UE z 2003, L 1/1.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw Dz.Urz. UE z 2004, L24/1).
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE 2010, C 83/47.
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jednolity, Dz.U. z 2013 r., poz. 183.
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów Dz.U. nr 50, poz. 331 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, tekst jednolity Dz.U. z 2014 r., poz. 121.
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, tekst jednolity Dz.U. z 2003 r., nr 119, poz. 1117 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tekst jednolity Dz.U. z 2006 r., nr 90, poz. 631 z późn. zm.

ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROTECTION OF ENTREPRENEUR IN THE SCOPE OF INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS EXERCISING

Summary: This article constitutes a presentation of convergence of antitrust law and industrial property law connected with the exercising of industrial property law. The article analyses the scope of the public legal protection of entrepreneurs who have acquired the industrial property law. These entrepreneurs are limited in the exercise of industrial property rights by means of the European and national law. More specifically, the European Commission, antitrust organs and patent organs have extensive powers to create the economic position of entrepreneurs who have acquired an industrial property law.

Keywords: industrial property law, antitrust law, compulsory license, abuse of dominant position.